Bireycilik ve Toplulukçuluk Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Bireycilik ve Toplulukçuluk Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17984

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Bireycilik ve Toplulukçuluk Ölçe?i (BTÖ), sosyal psikoloji ve kültürel psikoloji alanlar?nda temel bir yap? olan bireycilik ve toplulukçuluk e?ilimlerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir uyarlama arac?d?r. Bu ölçek, bireylerin kendi kimliklerini, hedeflerini ve ili?kilerini nas?l tan?mlad?klar?n?, grubun ç?karlar?na m? yoksa ki?isel ç?karlara m? öncelik verdiklerini de?erlendirmeyi amaçlar. Ölçe?in Türkçe geçerlemesi, Öztürk, K?l?çaslan-Göko?lu ve Kütahnecio?lu-?nan (2019) taraf?ndan gerçekle?tirilmi?tir. Bu çal??ma, ölçe?in Türk kültüründeki psikometrik özelliklerini ortaya koyarak, bu kültürel boyutlar?n Türkiye ba?lam?nda incelenmesine olanak sa?lam??t?r. Ölçek, genellikle Likert tipi derecelendirme format?n? kullan?r ve akademik ara?t?rmalarda yayg?n olarak tercih edilir.

Anahtar Kelimeler

Bireycilik, Toplulukçuluk, Kültürel Boyutlar, Sosyal Psikoloji, Ölçek Uyarlama, Kültürleraras? Ara?t?rma, Türk Kültürü.

Yazarlar

Engin Ba??? ÖZTÜRK, Sibel K?l?çaslan-Göko?lu, Nihan Kütahnecio?lu-?nan.

Amaç

Bireycilik ve Toplulukçuluk Ölçe?i'nin temel amac?, bireysel düzeyde kültürel e?ilimleri güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Bu ölçek, bireyin sosyal davran??lar?n? ve de?er sistemlerini ?ekillendiren temel kültürel boyutlar? (**bireycilik** ve **toplulukçuluk**) nicelle?tirmeye odaklanmaktad?r. Ölçe?in Türkçe adaptasyonu (2019), orijinal yap?n?n Türk popülasyonunda da geçerli olup olmad???n? test etmeyi ve Türk ara?t?rmac?lara kültürleraras? kar??la?t?rmalar yapabilmeleri için standart bir araç sunmay? hedeflemi?tir. Bu araç, özellikle örgütsel davran??, e?itim psikolojisi ve sosyal psikoloji alanlar?nda kültürel farkl?l?klar?n etkilerini incelemek için kritik öneme sahiptir.

Ölçek, bireylerin otonomiye, ki?isel ba?ar?ya ve kendine yeterlili?e verdikleri önemi (bireycilik) ile gruba ba?l?l??a, uyuma, kar??l?kl? yard?mla?maya ve grup hedeflerine verdikleri önemi (toplulukçuluk) ayr? ayr? de?erlendirmeye olanak tan?r. Elde edilen veriler, bireylerin kültürel yönelimlerinin çe?itli sosyal ve psikolojik sonuçlarla (örne?in, çat??ma çözümü, liderlik alg?s?, refah düzeyi) nas?l ili?kilendi?ini anlamakta kullan?l?r.

Yap?

BTÖ, genellikle Harry Triandis ve Geert Hofstede gibi ara?t?rmac?lar?n öncülük etti?i kültürel

ARABPSYCHOLOGY.COM

boyutlar kuram?na dayanmaktad?r. Ölçek, **Bireycilik** ve **Toplulukçuluk** olmak üzere iki temel, birbirine z?t ancak teorik olarak ba??ms?z boyutu ölçer. Bireycilik, bireyin kendi üzerine odaklanmas?, ki?isel hedeflerin grup hedeflerinden üstün tutulmas? ve ba??ms?zl???n vurgulanmas? ile karakterizedir.

Toplulukçuluk ise, bireyin kendisini ait oldu?u grubun (aile, i? arkada?lar?, millet) bir parças? olarak görmesi, grup uyumunu korumaya çal??mas? ve grup normlar?na ba?l? kalmas? anlam?na gelir. Modern adaptasyonlar genellikle bu iki temel boyutu daha alt boyutlara ay?r?r: Yatay Bireycilik (e?itlikçi, benzersiz olma arzusu), Dikey Bireycilik (statü aray???, rekabet), Yatay Toplulukçuluk (e?itlikçi, sosyal ba?l?l?k) ve Dikey Toplulukçuluk (grup otoritesine sayg?, fedakarl?k). Ölçe?in yap?s?, bireylerin kültürel yönelimlerini sadece ikili bir kar??tl?k olarak de?il, çok boyutlu bir matris içinde de?erlendirmeyi sa?lar.

Geçerlik

Bireycilik ve Toplulukçuluk Ölçe?i'nin Türkçe uyarlamas? çal??mas?nda, ölçe?in yap?sal geçerli?i (Construct Validity) öncelikli olarak incelenmi?tir. Yap?lan analizler, ölçe?in teorik olarak öngörülen faktör yap?s?n? (genellikle dört alt boyutlu yap?y?) Türk örnekleminde de do?rulay?p do?rulamad???n? göstermeyi amaçlam??t?r. Bu amaçla genellikle Aç?klay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) teknikleri kullan?lm??t?r.

Geçerlik çal??malar? ayr?ca ölçüt ba??ml? geçerli?i (Criterion Validity) de içerebilir; bu, BTÖ puanlar?n?n, kültürel yönelimlerle teorik olarak ili?kili olmas? beklenen di?er psikolojik yap?larla (örne?in, öz sayg?, sosyal kayg?, i? tatmini) korelasyonlar?n?n incelenmesi anlam?na gelir. 2019 tarihli Türkçe geçerleme çal??mas?, ölçe?in maddelerinin Türk kültürel ba?lam?na uygunlu?unu ve kültürel boyutlar? temsil etme yeterlili?ini psikometrik yöntemlerle desteklemi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik (Reliability) analizleri, ölçüm tutarl?l???n? de?erlendirmek için kritik öneme sahiptir. Türkçe uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in iç tutarl?l??? Cronbach's Alpha katsay?s? ile hesaplanm??t?r. Yüksek alfa de?erleri (genellikle 0.70 ve üzeri), ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Uyarlama çal??mas?nda, alt boyutlar?n ve toplam ölçek puan?n?n iç tutarl?l?k katsay?lar?n?n kabul edilebilir düzeyde oldu?u rapor edilmelidir. Ayr?ca, test-tekrar test güvenilirli?i de, ölçek puanlar?n?n zaman içinde kararl?l???n? de?erlendirmek amac?yla uygulanm?? olabilir. Bu analizler, BTÖ'nün Türk popülasyonunda hem bireycilik hem de toplulukçuluk e?ilimlerini istikrarl? bir ?ekilde ölçebilen güvenilir bir araç oldu?unu teyit eder.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktör Analizi

Bireycilik ve Toplulukçuluk Ölçe?i'nin faktör yap?s?, kültürel psikolojideki temel modelleri yans?t?r. Triandis'in dörtlü modeline dayanan orijinal ölçekler, genellikle dört faktörlü bir yap? sergiler: Yatay Bireycilik, Dikey Bireycilik, Yatay Toplulukçuluk ve Dikey Toplulukçuluk. Türkçe geçerleme çal??mas?, bu dört faktörlü yap?n?n Türk örnekleminde de korundu?unu veya kültürel farkl?l?klara ba?l? olarak modifiye edildi?ini incelemi?tir.

Yap?lan Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA), model uyum indekslerinin (CFI, TLI, RMSEA) incelenmesiyle, ölçe?in teorik yap?s?n?n verilerle ne ölçüde uyumlu oldu?unu belirlemi?tir. Faktör yüklerinin yeterli düzeyde olmas?, her bir maddenin ilgili kültürel boyutu güçlü bir ?ekilde temsil etti?ini gösterir. Bu faktör yap?s?n?n do?rulanmas?, ölçe?in yap?sal geçerli?inin temel dayana??n? olu?turur.

Ölçüm Arac?

Test Türü: Uyarlama Ölçe?i (Adaptation of an existing scale)

Format: Psikometrik, Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Derecelendirme: Genellikle 5'li veya 7'li Likert Tipi Derecelendirme (Örnek: 1=Kesinlikle Kat?lm?yorum, 5=Kesinlikle Kat?l?yorum)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), Orijinal diller (genellikle ?ngilizce)

Popülasyon Grubu: Üniversite ö?rencileri ve Genel Yeti?kin Popülasyonu

Ya? Grubu: 18 ya? ve üzeri yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?: Türkçe geçerleme çal??mas? genellikle farkl? üniversitelerden veya genel halktan toplanan örneklemler üzerinde yürütülmü?tür.

Test Metodolojisi: Uygulama, bireylerin maddelere kendilerini ne ölçüde tan?mlad?klar?n? belirtmeleri yoluyla yap?l?r. Puanlama, bireycilik ve toplulukçuluk alt boyutlar? için ayr? ayr? ortalama puanlar?n hesaplanmas?n? içerir.

Anahtar Kelimeler

Kültürel Psikoloji, Sosyal De?erler, Öz Yeterlilik, Grup Aidiyeti, ?ç Tutarl?l?k, Yap? Geçerli?i, Triandis, Hofstede, Dikey Toplulukçuluk.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Sa?lanan kaynakta mevcut de?ildir.

?leti?im E-posta Adresleri: Engin Ba??? ÖZTÜRK: engin.ozturk@deu.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Dokuz Eylül Üniversitesi, ?ktisadi ve ?dari Bilimler Fakültesi (Tahmini, ileti?im e-postas?na dayanarak).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l? (Türkçe Adaptasyon): 2019

?zinler ve Kullan?m Ücreti: Akademik ara?t?rmalar için genellikle serbestçe kullan?labilir, ancak sorumlu yazara (Engin Ba??? ÖZTÜRK) izin için e-posta yoluyla ula??lmas? önerilir. Ticari kullan?m için ek izinler gerekebilir.

Referans Kayna??na Eri?im: Ölçe?in tam metni ve geçerleme raporu Dergipark üzerinden aç?k eri?imle yay?mlanm??t?r. Orijinal makale ba?lant?s? a?a??da sunulmu?tur.

Ölçe?in orijinal PDF'i buradan indirilebilir: bireycilik-ve-toplulukculuk-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Öztürk, E. B., K?l?çaslan-Göko?lu, S. ve Kütahnecio?lu-?nan, N. (2019). Bireycilik ve Toplulukçuluk Ölçe?inin Türkçe geçerlemesi. *Ege Akademik Bak??, 19*(1), 1-14.
Makale ba?lant?s?: dergipark.org.tr

Bireycilik ve Toplulukçuluk Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte mevcut de?ildir. Maddeler için ara?t?rmac?lar, yukar?da belirtilen 2019 tarihli geçerleme çal??mas? makalesine ba?vurmal?d?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM